

Nr 192.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t gjorda framställningar om anslag till byggnadsarbeten, avseende ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

1:o) **Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg.** I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t såsom kapitalinvestering under rubriken Statens allmänna fastighetsfond (bilaga 7, punkt 1 i av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 till till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg ett reservationsanslag av 3,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en den 31 mars 1938 dagtecknad proposition (nr 277), under åberopande av vid sistnämnda proposition fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond till till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 3,000 kronor.

Under hänvisning till vad av utskottet i annat sammanhang yttrats i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39 får utskottet — under erinran att ifrågavarande anslagsbelopp å 3,000 kronor är avsett för uppgörande av byggnadsplaner, entreprenadhandlingar o. d. för ifrågavarande byggnadsföretag — hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Till- och ombyggnad av landsarkivet i Göteborg* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 3,000 kronor.

2:o) **Om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum m. m. Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för statens historiska museum m. m.** Kungl. Maj:t har (punkterna 2 och 3, sid. 2—6 av oförmälda statsrådsprotokoll för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1938/39 anvisa dels till om- och nybyggnadsarbeten för statens histo-

riska museum m. m. ett reservationsanslag av 258,500 kronor; dels ock till konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för statens historiska museum m. m. ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

För ifrågavarande byggnadsföretag hava hittills anvisats de anslagsmedel, som beräknats vara erforderliga för byggnadsföretagets slutförande, d. v. s. 4,031,000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär anvisande av *dels* ytterligare 205,000 kronor på grund av stegrade materiel- och arbetspriser, *dels* 15,000 kronor till iordningställande av lunchrum och kök, *dels ock* 38,500 kronor för utförande av svagströmsanläggning inom nybyggnaden samt till stolsinredning för den däri ingående föreläsningssalen.

Efter att hava erinrat, att *statens konstråd* hemställt om ett anslag av 100,000 kronor för budgetåret 1938/39 för konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden, vilken hemställan biträtts av *riksantikvarien* men föranlett vissa erinringar från *byggnadsstyrelsens* sida, har *departementschefen* rörande denna fråga yttrat följande:

Jag får erinra, att 1937 års riksdag (skrivelse nr 312) förklarat sig icke ha något att erinra mot vissa i propositionen nr 157/1937 uppdragna riktlinjer för konstfrämjande verksamhet. Vidkommande byggnaden för statens historiska museum delar jag konstrådets uppfattning, att denna byggnad i hög grad lämpar sig för konstnärlig utsmyckning. Jag biträder därför konstrådets förslag, att medel äskas för detta ändamål. I anledning av vad byggnadsstyrelsen härutinnan anfört vill jag framhålla, att av dess hemställan om ytterligare byggnadsanslag framgår, att några besparingar å hittills beviljade medel, som skulle kunna tagas i anspråk för den konstnärliga utsmyckningen, icke föreligga. Emot storleken av det av konstrådet beräknade beloppet, 100,000 kronor, har jag intet att erinra. Härav torde emellertid för nästa budgetår böra anvisas allenast 75,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet biträder förslaget om anvisande av ytterligare 258,500 kronor till ifrågavarande byggnadsföretag, utöver vad för ändamålet tidigare beräknats. Vad angår det till konstnärlig utsmyckning av de nya byggnaderna föreslagna anslagsbeloppet, vill utskottet framhålla, att utskottet under hand varit i tillfälle att taga del av en av statens konstråd upprättad preliminär plan rörande den konstnärliga utsmyckningen av denna byggnad liksom av vissa andra byggnadsföretag, för vilkas konstnärliga utsmyckning Kungl. Maj:t äskat medel för nästa budgetår. Utskottet är icke i stånd att bedöma skäligheten av de för ändamålet äskade anslagsbeloppen. Utskottet förutsätter emellertid, att vid beräkningen av kostnaderna för den konstnärliga utsmyckningen erforderlig återhållsamhet iakttagits och att så jämväl framtiden kommer att ske, då frågor uppkomma om anvisande av medel till konstnärlig utsmyckning. De erfarenheter, som under den närmaste framtiden ernås, få vara avgörande vid bedömandet av storleken av den fortsatta medelsanvisningen till ändamål av denna art. Utskottet, som anser sig böra för närvarande godtaga de föreliggande beräkningarna av anslagen till konstnärlig utsmyckning, förordar sålunda, att till konstnärlig utsmyckning

av den nya byggnaden för statens historiska museum m. m. för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum m. m.* ett reservationsanslag av 258,500 kronor;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för statens historiska museum m. m.* ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

3:o) **Inredning av vinden i gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad.** Kungl. Maj:t har (punkten 4, sid. 7—11 av ovannämnda statsrådsprotokoll för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att till inredning av vinden i gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Förslaget avser att bereda ändamålsenliga tjänstelokaler åt stiftsjägmästaren och dennes biträden å vinden av förevarande av staten ägda byggnad. Kostnaderna hava beräknats till sammanlagt 26,570 kronor, varav dock 6,570 kronor förutsättas skola gäldas av stiftets byggnadskassa.

Utskottet, som tillstyrker vad sålunda föreslagits, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Inredning av vinden i gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

4:o) **Uppförande av en byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala.** Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (punkterna 5 och 6, sid. 11—14 av sistnämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen, att för budgetåret 1938/39 anvisa dels till uppförande av en byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala ett reservationsanslag av 382,000 kronor; dels ock till konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att medel skulle anvisas — förutom till konstnärlig utsmyckning — till fortsättande och fullbordande av ifrågavarande byggnadsföretag, till vars utförande hittills anvisats tillhoppa 450,000 kronor och som numera beräknas draga en kostnad, som på grund av prisstegringarna med 171,000 kronor överstiger det tidigare beräknade beloppet.

Utskottet.

Vad sålunda föreslagits har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Uppförande av en byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala* ett reservationsanslag av 382,000 kronor;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala* ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

5:o) **Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkten 7 av sistnämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 till uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förutnämnda proposition nr 277 föreslagit riksdagen, att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond till uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Utskottet.

Ifrågavarande anslagsbelopp är avsett att täcka kostnaderna för uppgörande av byggnadsritningar, entreprenadhandlingar o. d. Under hänvisning till vad utskottet i annat sammanhang yttrat i anledning av Kungl. Maj:ts förutnämnda förslag till beredskapsstat, får utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

6:o) **Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m. Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.** Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala. Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala. Kungl. Maj:t har (punkterna 9—12 av statsrådsprotokollet för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 dels till fullföljande av universitetsbibliotekets i

Uppsala om- och tillbyggnad m. m. ett reservationsanslag av 20,000 kronor; dels till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala ett reservationsanslag av 60,000 kronor; dels till uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m. ett reservationsanslag av 7,000 kronor; dels ock till ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala m. m. ett reservationsanslag av 4,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i den ovannämnda propositionen nr 277 föreslagit riksdagen, att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 anvisa följande reservationsanslag, nämligen till fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m. 20,000 kronor; ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala 60,000 kronor; uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala 7,000 kronor; ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala 4,000 kronor.

De ovannämnda anslagsbeloppen äro avsedda att täcka kostnaderna för utförande av byggnadsritningar och entreprenadhandlingar o. d. för ifrågasvarande byggnadsföretag. I utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39 har utskottet föreslagit, att ett belopp å 265,000 kronor, avseende vissa värmelednings- och ventilationsanläggningar i universitetshuset i Uppsala m. m., överflyttas från beredskapsstaten till riksstaten för budgetåret 1938/39. I anledning härav bör ovannämnda belopp å 60,000 kronor till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala höjas till 325,000 kronor. I övrigt har utskottet, som hänvisar till vad utskottet i berörda utlåtande anfört, icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

- a) till *Fullföljande av universitetsbibliotekets i Uppsala om- och tillbyggnad m. m. ett reservationsanslag av 20,000 kronor;*
- b) till *Ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala ett reservationsanslag av 325,000 kronor;*
- c) till *Uppförande av byggnad för meteorologiska institutionen vid universitetet i Uppsala ett reservationsanslag av 7,000 kronor;*
- d) till *Ombyggnads- och installationsarbeten i byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Uppsala ett reservationsanslag av 4,000 kronor.*

7:o) **Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag

(punkten 13, sid. 15 och 16 av statsrådsprotokollet för den 4 januari 1938) får utskottet, under erinran att nämnda byggnadsföretag dragit en kostnad av 1,650,000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Konstnärlig utsmyckning av den nya byggnaden för kemiska institutionen vid universitetet i Lund* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 35,000 kronor.

8:o) **Restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen vid universitetet i Lund. Centralisering av uppvärmningsanordningarna i botaniska trädgårdens i Lund växthus m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 14 av sist-nämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 till restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen vid universitetet i Lund m. m. ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i den ovannämnda propositionen nr 277 föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 till restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen vid universitetet i Lund m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 53,500 kronor.

Ifrågavarande anslag föreslås skola disponeras på följande sätt:

1. Restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen	kronor 25,000
2. Centralisering av uppvärmningsanordningarna i botaniska trädgårdens växthus	» 23,500
3. Utvidgning av värmesystemet i statistiska och matematiska institutionerna	» 5,000
<hr/>	
Summa kronor 53,500.	

Departementschefen har förutsatt, att stat för anslaget skulle fastställas av Kungl. Maj:t, varvid borde föreskrivas, att de belopp, som för ifrågavarande olika ändamål anvisades, skulle vart för sig betraktas såsom särskilda reservationsanslag, vilka finge över- eller underskridas, blott totalanslagets slutsumma icke överskredes.

Utskottet.

De ifrågasatta byggnadsarbetena hava synts utskottet erforderliga. De föreliggande kostnadsberäkningarna hava icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet vill emellertid föreslå, att för ändamålen anvisas två särskilda reservationsanslag, det ena å 25,000 kronor till restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen vid universitetet i Lund och det andra å 28,500 kronor till centralisering av uppvärmningsanordningarna i botaniska trädgårdens i Lund växthus m. m. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Restaurering av vissa delar av gamla kemiska institutionen vid universitetet i Lund* ett reservationsanslag av 25,000 kronor;

b) till *Centralisering av uppvärmningsanordningarna i botaniska trädgårdens i Lund växthus m. m.* ett reservationsanslag av 28,500 kronor.

9:o) **Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.** Kungl. Maj:t har (punkt 15 i statsrådsprotokollet för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i den ovannämnda propositionen nr 277 föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond till nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

Under erinran, att ur det ifrågasatta anslaget skola gäldas kostnader för byggnadsritningar, entreprenadhandlingar o. d., samt under hänvisning till vad av utskottet i annat sammanhang i ämnet anförts i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående beredskapsstat för budgetåret 1938/39, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

10:o) **Uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. Konstnärlig utsmyckning av karolinska sjukhuset i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkterna 16 och 17, sid. 17—19 av statsrådsprotokollet för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1938/39 anvisa dels till uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m. ett reservationsanslag av 2,181,000 kronor, varav 433,016 kronor till enskilda vårdplatser å sjukhuset; dels ock till konstnärlig utsmyckning av karolinska sjukhuset i Stockholm ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Till omförmälda byggnadsföretag har hittills anvisats ett belopp av tillhoppa 11,179,000 kronor, varav 1,500,000 kronor till enskilda vårdplatser. Att ytterligare anvisa återstå 2,681,000 kronor. Av det för byggnadsföretaget

för nästa budgetår äskade anslaget avses 433,016 kronor belöpa å sistnämnda vårdplatser. Till konstnärlig utsmyckning har inalles beräknats ett belopp av 150,000 kronor, att fördelas med 75,000 kronor på vart och ett av de två närmaste budgetåren.

Utskottet. Utskottet, som icke har något att erinra mot vad sålunda föreslagits, får hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m.* ett *reservationsanslag* av 2,181,000 kronor, varav 433,016 kronor till enskilda vårdplatser å sjukhuset;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av karolinska sjukhuset i Stockholm* ett *reservationsanslag* av 75,000 kronor.

11:o) **Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm. Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm. Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm. Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibygnad.** Kungl. Maj:t har (punkterna 18—21 av sistnämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 dels till nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm ett reservationsanslag av 8,000 kronor; dels till nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm ett reservationsanslag av 3,500 kronor; dels till om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm ett reservationsanslag av 8,000 kronor; dels ock till ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibygnad ett reservationsanslag av 2,500 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i den ovannämnda propositionen nr 277 föreslagit riksdagen att å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 anvisa följande reservationsanslag, nämligen till

Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm	kronor 8,000,
Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm	» 3,500,
Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm	» 8,000,
Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibygnad	» 2,500.

Ur de ovannämnda anslagen skola bestridas kostnader för byggnadsritningar, entreprenadhandlingar o. d. Under hänvisning till vad utskottet i annat sammanhang anfört i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39, får utskottet, som icke har något att erinra mot att nämnda anslag anvisas, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Nybyggnad för laboratorium för brobyggnad och kommunikationsteknik vid tekniska högskolan i Stockholm* ett *reservationsanslag* av 8,000 kronor;

b) till *Nybyggnad för byggnadsakustiskt laboratorium vid tekniska högskolan i Stockholm* ett *reservationsanslag* av 3,500 kronor;

c) till *Om- och påbyggnad av bergsskolans lokaler vid tekniska högskolan i Stockholm* ett *reservationsanslag* av 8,000 kronor;

d) till *Ändringsarbeten i ugnsrummet i tekniska högskolans i Stockholm kemibyggnad* ett *reservationsanslag* av 2,500 kronor.

12:o) **Stokersanläggning m. m. i värmecentralen vid tekniska högskolan i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkten 22, sid. 20 och 21 av statsrådsprotokollet för den 4 januari 1938) får utskottet, under framhållande av att den ifrågasatta övergången till mekanisk eldning beräknas minska de årliga driftskostnaderna med 15,000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Stokersanläggning m. m. i värmecentralen vid tekniska högskolan i Stockholm* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 56,000 kronor.

13:o) **Uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska högskola.** Kungl. Maj:t har (punkten 23, sid. 21—25 av sistnämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att till uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska högskola för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 200,000 kronor.

För byggnadsföretaget hava hittills anvisats tillhopa 870,000 kronor. Totalkostnaderna, som ursprungligen beräknats till 1,033,000 kronor, kunna på grund av att definitiva byggnadsritningar ännu icke fastställts ej slutligt fixeras men beräknas numera med hänsyn till de inträdda prisstegringarna komma att uppgå till minst 1,320,000 kronor, inklusive 15,000 kronor till konstnärlig utsmyckning. Det har synts departementschefen tillräckligt, om

för nästa budgetår anvisades ovannämnda belopp av 200,000 kronor, vilket icke innesluter anslag för konstnärlig utsmyckning.

Departementschefen har i detta sammanhang yttrat följande:

I detta sammanhang får jag erinra om att jag vid tillstyrkande i propositionen nr 268/1937 av ett anslag av 300,000 kronor till en nybyggnad för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad framhöll lämpligheten av att handhavandet av byggnadsföretaget anförtröddes åt Chalmerska skeppsbyggeriinstitutionens byggnadskommitté, vilken i samband härmed efter lämplig komplettering och under namn av Chalmerska byggnadskommittén borde organiseras på två avdelningar, den ena för handläggning av frågan om byggnader för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. och den andra för handläggning av frågan om byggnader för fackavdelningen för väg- och vattenbyggnad. Kostnaderna för kommittén skulle bestridas av respektive byggnadsanslag. Styrelsen för Chalmers tekniska högskola har emellertid i skriftelse den 23 november 1937 efter överläggningar med Chalmerska skeppsbyggeriinstitutionens byggnadskommitté framlagt förslag om att uppförande av de olika byggnader för högskolan, som redan beslutats eller komme att beslutas, borde anförtröas åt en gemensam byggnadskommitté, organiserad på sådant sätt, att den bestode dels av en huvudkommitté, dels ock av specialkommittéer för varje särskild byggnad. Denna byggnadskommitté borde, för att minsta möjliga dröjsmål skulle uppstå vid uppförande av de i programmet för högskolans utbyggnad ingående byggnaderna, få i uppdrag att i förväg uppgöra detaljerade ritningar och entreprenadhandlingar för de särskilda byggnaderna. Härigenom vunnas, att arbetet på en byggnads uppförande kunde igångsättas redan en och en halv månad efter det att tillstånd till dess uppförande lämnats. Kostnaderna för byggnadskommitténs arbete, i den mån det ej avsåge skeppsbyggeriinstitutionen, syntes enligt styrelsens förslag böra tills vidare bestridas av förenämnda anslag å 300,000 kronor.

Jag biträder föreliggande förslag om överlämnande av bestyret med samtliga byggnadsföretag vid högskolan åt en gemensam byggnadskommitté. Det torde böra ankomma på högskolans styrelse att i samråd med Chalmerska skeppsbyggeriinstitutionens byggnadskommitté inkomma med detaljerat förslag till organisation av en byggnadskommitté med på föreslaget sätt vidgat uppdrag. Då jag anser styrelsens förslag i övrigt innebära en ur beredskapsynpunkt ändamålsenlig anordning, tillstyrker jag, att ifrågavarande byggnadskommitté erhåller i uppdrag att utarbeta omförmälda ritningar m. m. till samtliga förestående nybyggnader vid högskolan, så att, i den mån byggnadsföretag beslutats och tillstånd till uppförande lämnats, arbetet utan tidsutdräkt kan igångsättas. Emot det framlagda förslaget rörande bestridande av kostnaderna för kommitténs verksamhet har jag icke något att erinra.

Utskottet.

Utskottet, som icke har något att erinra mot att ovannämnda anslag å 200,000 kronor anvisas för nästa budgetår, biträder jämväl vad av departementschefen yttrats rörande byggnadskommitténs arbetsuppgifter och bestridandet av kostnaderna för densamma.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska högskola* för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 200,000 kronor.

14:o) **Inredning av tre laboratorier för fackavdelningen för kemi och kemisk teknologi vid Chalmers tekniska högskola.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, sid. 25 och 26 av sistnämnda statsrådsprotokoll) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inredning av tre laboratorier för fackavdelningen för kemi och kemisk teknologi vid Chalmers tekniska högskola* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 8,800 kronor.

15:o) **Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, sid 26—37 av nämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda, den 2 februari 1937 dagtecknade ritningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 360,000 kronor, att utgå under förutsättning att Haparanda stad dels utan ersättning eller förbehåll och med full äganderätt till statsverket överlåter tomt för ändamålet, som av Kungl. Maj:t godkännes, samt till tomtgränsen låter framdraga erforderliga vatten-, avlopps- och elektriska ledningar; dels förbinder sig att sörja för lokalernas underhåll, så länge de nyttjas för läroverkets behov; dels ock förbinder sig att med det statsbidrag, som må kunna bli bestämt, sörja för lokalernas inredning och utrustning med möbler.

1935 års riksdag beslöt, att samrealskolan i Haparanda skulle från och med den 1 juli 1935 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t kunde finna gott bestämma, på vissa villkor successivt ombildas till högre allmänt samläroverk, omfattande fyraårig latinlinje och treårig reallinje. Ombildningen började på grund av Kungl. Maj:ts sedermera fattade beslut från och med läsåret 1935—36 med upprättande av första ringen på båda gymnasielinjerna.

Vid inrättande av nya högre allmänna läroverk brukar föreskrivas såsom villkor, att vederbörande kommun åtager sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning samt bostad åt rektor eller ersättning därför. Emellertid förutsattes redan vid beslutet om inrättande av ett högre allmänt läroverk i Haparanda, att särskilda skäl kunde föranleda ett undantag från nämnda princip för detta läroverks vidkommande. Departementschefen uttalade sålunda i propositionen nr 56/1935, att det borde tagas under övervägande, huruvida och i vad mån staten med hänsyn till de intressen, som med avseende å inrättandet av ett gymnasium i Haparanda föreläge ej endast för staden utan framför allt för angränsande bygder, borde lämna bidrag till uppförandet av de nya lokalerna. I propositionen nr 271/1937 tillkännagav departementschefen, att enligt hans uppfattning särskilda förhållanden motiverade, att staten påtog sig kostnaden för ifrågavarande läroverksbygge ävensom de nya lokalernas förseende med inredning och utrustning.

I detta sammanhang må även erinras om att 1910 års riksdag, då den beviljade statsbidrag till uppförande av det nuvarande läroverkshuset i

Haparanda, motiverade detta — förutom med stadens svaga ekonomiska ställning — med framför allt den omständigheten, att samskolan måste betraktas såsom en synnerligen betydelsefull utpost för svensk kultur i en avlägsen, huvudsakligen finskspråkig bygd och att till följd härav vidmakthållandet och stärkandet av denna läroanstalt borde betraktas såsom en ingalunda oviktig statsangelägenhet.

1935 års riksdags beslut om inrättande av ifrågavarande högre allmänna läroverk fattades under förutsättning, att Haparanda stad tillhandahölle bostad eller hyresersättning åt rektor samt under de villkor i fråga om tillhandahållande av undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning, som framdeles kunde vara bestämda.

Förslag föreligger nu, att staten skulle bestrida huvuddelen av kostnaderna för de lokaler, som erfordras för det högre allmänna läroverket i Haparanda.

Departementschefen har för egen del yttrat följande:

De synnerligen otillfredsställande lokalförhållandena vid högre allmänna läroverket i Haparanda påkalla uppenbarligen en snar lösning av lokalfrågan. De skäl, som ansetts tala för att statsverket skulle åtaga sig kostnaderna för de nya lokalerna, hava synts mig övertygande. Såsom jag redan tidigare haft tillfälle uttala, håller jag sålunda före, att särskilda förhållanden motivera, att staten påtager sig kostnaderna för det ifrågasatta byggnadsföretaget. Dessa särskilda förhållanden, hänförande sig till ortens läge och ekonomiska förutsättningar, äro av sådan beskaffenhet, att ett statens åtagande av nämnda innebörd icke behöver befaras verka i prejudicerande riktning. Vad beträffar de nya lokalernas förseende med inredning och utrustning, torde visserligen någon del av kostnaderna härför kunna bestridas av staden, men huvudparten synes böra ankomma på statsverket i form av statsbidrag.

I likhet med de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, finner jag av utredningen framgå, att lokalfrågan bäst löses genom att ett helt nytt byggnadskomplex uppföres. Den tomt, som av staden för ändamålet ställts till förfogande, synes mig lämplig både med avseende å storlek, läge och beskaffenhet i övrigt. Även det framlagda byggnadsprogrammet, sådant det genom byggnadsstyrelsens försorg blivit slutligt utformat, synes ur olika synpunkter tilltalande. Mot de gjorda kostnadsberäkningarna, för själva byggnaderna slutande å en summa av 1.200,000 kronor, har jag icke funnit anledning till annan erinran än att i enlighet med de principer, som i propositionen nr 157/1937 angivits, till nämnda kostnader torde böra läggas ett belopp av 25,000 kronor till konstnärlig utsmyckning.

I annat sammanhang ämnar jag tillstyrka anvisande av medel till uppförande av nybyggnad för småskoleseminariet i Haparanda å annan plats än den nuvarande läroverkstomten. Ett bifall till detta förslag torde komma att medföra en minskning av de beräknade kostnaderna för inredning och utrustning av de nya läroverksbyggnaderna. Jag förutsätter därför, att skolöverstyrelsen föranstaltar om utredning i sådant avseende i samband med de förnyade överväganden, som överstyrelsen ansett böra föregå ett eventuellt åskande för ett kommande budgetår av statsbidrag till nämnda inredning och utrustning. Jag är sålunda i likhet med överstyrelsen icke beredd att nu taga slutlig ståndpunkt till frågan, vilket belopp staten bör anvisa till bestridande av kostnaderna för sistnämnda ändamål.

Ett bifall till det förslag, jag ämnar framlägga rörande nybyggnad för nämnda seminarium, torde även ändra utgångspunkterna för ett bedömande av överstyrelsens förslag om att staten skulle såsom villkor för anslag till

den nya läroverksbyggnaden betinga sig rätt att med full äganderätt övertaga de av staden för närvarande disponerade läroverksbyggnaderna i kvarteret Minerva jämte staden tillhöriga, för läroverkets behov nyttjade tomtområden i samma kvarter. Avsikten med det ifrågasatta villkoret har varit att tillförsäkra statsverket möjlighet att begagna den nuvarande läroverksfastigheten för småskoleseminariets räkning. Vid bifall till mitt förslag om beredande av nya lokaler för seminariet torde ett sådant villkor icke behöva uppställas.

I övrigt har jag icke något att i huvudsak erinra mot de av skolöverstyrelsen föreslagna villkoren. Jag är sålunda även ense med överstyrelsen om att bidrag från de lärjungeområdet tillhörande landskommunerna icke bör påfordras. Jag förutsätter, att den nya läroverksfastigheten kommer att bli statsegendom och ställas under byggnadsstyrelsens förvaltning.

För ifrågavarande ändamål torde, såsom överstyrelsen föreslagit, böra anvisas ett belopp av 360,000 kronor för nästa budgetår. Medlen synas böra anvisas i form av ett reservationsanslag. Beviljande av anslag till återstående kostnader, inklusive kostnaderna för konstnärlig utsmyckning, torde böra anstå till ett kommande budgetår.

De föreliggande särskilda omständigheterna synas utskottet tala för att staten bör, med avsteg från eljes tillämpade principer, bestrida kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag. Utskottet anser sig böra i huvudsak biträda Kungl. Maj:ts förslag. Trots att utskottet i det följande i likhet med Kungl. Maj:t förordar, att en särskild byggnad uppföres för småskoleseminariet i Haparanda och att alltså den nuvarande läroverksfastigheten *icke* tages i anspråk för småskoleseminariets räkning, vill emellertid utskottet föreslå, att som förutsättning för att staten tillskjuter medel för uppförande av nytt läroverkshus i Haparanda bör, förutom vad av departementschefen angivits, gälla, att den nuvarande läroverksfastigheten i sin helhet övergår i statens ägo. Av den föreliggande utredningen framgår, att den nuvarande skoltomten äges delvis av staten och delvis av staden samt att skolbyggnaden är att betrakta som stadens egendom. Det av utskottet sålunda ifrågasatta ytterligare villkoret synes skäligt i betraktande av de fördelar, som genom Kungl. Maj:ts föreliggande, av utskottet biträdda förslag komma staden till del. Det torde icke vara behövt att i detta sammanhang taga ställning till frågan om den framtida dispositionen av den gamla läroverksfastigheten.

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner sig utskottet icke böra fatta slutlig ståndpunkt till frågan, vilket belopp staten bör anvisa till bestridande av kostnaderna för inredning och utrustning.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, till *Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda* i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda, den 2 februari 1937 dagtecknade ritningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 360,000 kronor, att utgå under förutsättning att Haparanda stad

dels utan ersättning eller förbehåll och med full äganderätt till statsverket överlåter tomt för ändamålet, som av Kungl. Maj:t godkännes, samt till tomtgränsen låter framdraga erforderliga vatten-, avlopps- och elektriska ledningar;

dels förbinder sig att sörja för lokalernas underhåll, så länge de nyttjas för läroverkets behov;

dels förbinder sig att med det statsbidrag, som må kunna bli bestämt, sörja för lokalernas inredning och utrustning med möbler;

dels ock till staten med full äganderätt överlåter de av staden för närvarande disponerade läroverksbyggnaderna i kvarteret Minerva jämte staden tillhöriga, för läroverkets behov nyttjade tomtområden i samma kvarter.

16:o) **Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier. Ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier.** Kungl. Maj:t har (punkterna 26 och 27, sid. 37—45 av nämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1938/39 anvisa *dels* till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier ett reservationsanslag av 433,000 kronor; *dels* ock till ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier ett reservationsanslag av 66,500 kronor.

Till byggnadsarbeten vid folk- och småskoleseminarierna hava av 1937 års riksdag anvisats tillhopa 263,500 kronor av utav vederbörande myndigheter äskade 884,100 kronor. Det nu föreliggande förslaget innebär, att följande byggnadsarbeten skulle med anlitande av nyssnämnda för budgetåret 1938/39 äskade anslag komma till utförande:

1. Ny- och tillbyggnadsarbeten vid folkskoleseminarierna i Göteborg och Umeå och småskoleseminariet i Skara, nämligen

i <i>Göteborg</i> : tillbyggnad för ny gymnastiksal m. m.	kronor	251,000
» <i>Umeå</i> : nybyggnad för slöjdundervisningen	»	41,000
» <i>Skara</i> : till- och påbyggnad av en flygelbyggnad m. m... ..	»	126,000

Summa kronor 418,000.

2. Ändringsarbeten m. m. vid folkskoleseminariet i Göteborg och småskoleseminariet i Skara, nämligen

i <i>Göteborg</i> : omändring av nuvarande mindre gymnastiksalen till skolkök	kronor	28,000
» <i>Skara</i> : toalettanordningar	»	14,500

Summa kronor 42,500.

Härförutom ingå i de äskade anslagen *dels* 20,000 kronor till bestridande av ökade kostnader för vissa arbeten vid folkskoleseminariet i Lund, var- till 1937 års riksdag anvisat medel, *dels* 15,000 kronor till uppgörande av

byggnadsplaner och entreprenadhandlingar m. m. för vissa ny- och tillbyggnadsarbeten — representerande en byggnadskostnad av tillhoppa 252,000 kronor — vid folkskoleseminarierna i Lund och Umeå samt småskoleseminariet i Lycksele, dels ock 4,000 kronor för uppgörande av byggnadsplaner och entreprenadhandlingar m. m. för vissa ändringsarbeten m. m. — representerande en byggnadskostnad av tillhoppa 81,700 kronor — vid småskoleseminarierna i Skara, Strängnäs och Växjö.

I annat sammanhang har utskottet ifrågasatt, att ett av Kungl. Maj:t å beredskapsstaten för budgetåret 1938/39 upptaget förskottsanslag å 237,000 kronor till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier minskas med vad som beräknas belöpa på en planerad simhall vid folkskoleseminariet i Lund. Med hänsyn härtill torde det belopp å 15,000 kronor, som enligt det ovanstående för nästa budgetår å riksstaten äskas för uppgörande av byggnadsplaner m. m., kunna nedsättas med förslagsvis 2,000 kronor till 13,000 kronor. Till ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk- och småskoleseminarier bör alltså å riksstaten för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 431,000 kronor i stället för av Kungl. Maj:t begärda 433,000 kronor. Utskottet, som i övrigt biträder föreliggande förslag, hemställer således,

Utskottet.

- att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa
- a) till *Ny- och tillbyggnadsarbeten vid vissa folk och småskoleseminarier* ett *reservationsanslag* av 431,000 kronor;
 - b) till *Ändringsarbeten m. m. vid vissa folk- och småskoleseminarier* ett *reservationsanslag* av 66,500 kronor.

17:o) **Nybyggnad för småskoleseminariet i Haparanda.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, sid. 45—51 av nämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att till nybyggnad för småskoleseminariet i Haparanda i huvudsaklig överensstämmelse med handlingarna i ärendet bifogade, den 4 oktober 1937 dagtecknade ritningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå under förutsättning att Haparanda stad utan ersättning eller förbehåll och med full äganderätt till statsverket överlåter tomt för ändamålet, som av Kungl. Maj:t godkännes, samt till tomtgränsen låter framdraga erforderliga vatten-, avlopps- och elektriska ledningar.

Genom beslut av 1936 års riksdag bestämdes, att i Haparanda skulle vara förlagt ett treårigt, enkellinjigt småskoleseminarium. Härigenom skapades den viktigaste förutsättningen för ett definitivt lösande av det sedan länge på dagordningen stående problemet om anskaffande av tidsenliga lokaler för nämnda seminarium, som för närvarande är inrymt i en kasernbyggnad från 1800-talets förra hälft, belägen vid stora torget i nämnda stad å en tomt med en yta av 1,982 kvadratmeter.

Till lösandet av byggnadsfrågan föreligger förslag om uppförande av en nybyggnad för seminariets räkning å en för ändamålet upplåten tomt för en kostnad av 730,000 kronor. Om för ändamålet i stället skulle utnyttjas högre allmänna läroverkets nuvarande fastigheter, skulle kostnaderna belöpa sig till 330,000 kronor eller, enligt ett annat förslag, till 370,000 kronor.

Departementschefen har för egen del yttrat:

Då enligt 1936 års riksdags beslut ett småskoleseminarium fortfarande skall vara förlagt till Haparanda, synes tiden vara inne att bringa detta seminariums sedan mycket lång tid tillbaka aktuella byggnadsfråga till en slutgiltig lösning. Seminariets nuvarande lokalförhållanden äro enligt den föreliggande utredningen i hög grad otillfredsställande, varför byggnadsfrågans avgörande enligt min mening icke längre bör uppskjutas.

Vid valet mellan en nybyggnad och en ombyggnad av de nuvarande läroverksfastigheterna har jag stannat vid att förorda nybyggnadsförslaget. Vad skolöverstyrelsen anfört till förmån för detta förslag synes mig vägande. Jag har närmare tagit del av förhållandena på ort och ställe, och jag kan icke finna annat, än att en lösning av lokalfrågan genom seminariets överflyttning till det nuvarande läroverkshuset ger ett otillfredsställande resultat. Läroverksområdet lämnar icke nöjaktigt utrymme för lekplan och seminarieträdgård. Den av staden för ändamålet erbjudna nya tomten lämpar sig däremot väl för ändamålet. Nybyggnadslinjen kommer visserligen att medföra icke obetydligt högre kostnader än ombyggnadslinjen — vars alternativ 2 av flera skäl i och för sig torde vara att föredraga framför det som alternativ 1 betecknade ombyggnadsförslaget — men enligt min åsikt bör icke denna omständighet få tillmätas avgörande betydelse med hänsyn till de avsevärda olägenheter ur andra synpunkter, som ombyggnadsförslaget innebär.

Jag har icke funnit anledning till erinran mot de av byggnadsstyrelsen uppgjorda kostnadsberäkningarna för nybyggnadsförslaget, vilka sluta å en summa av 730,000 kronor. Dock torde här till, i anslutning till vad jag i propositionen nr 157/1937 anfört, böra läggas 15,000 kronor för konstnärlig utsmyckning. Det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet torde kunna begränsas till 150,000 kronor. Återstoden, däri inberäknade för konstnärlig utsmyckning avsedda medel, torde böra anvisas för ett kommande budgetår.

Jag saknar anledning att i detta sammanhang ingå på frågan om den framtida användningen av den nuvarande, av staten ägda seminarietomten.

Såsom villkor för beviljande av anslag till nybyggnad för småskoleseminariet torde böra föreskrivas, att Haparanda stad utan ersättning eller förbehåll och med full äganderätt till statsverket överlåter tomt för ändamålet samt sörjer för framdragande till tomtgränsen av erforderligt ledningsnät.

Utskottet.

Mot vad sålunda föreslagits har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må till *Nybyggnad för småskoleseminariet i Haparanda* i huvudsaklig överensstämmelse med handlingarna i ärendet bifogade, den 4 oktober 1937 dagtecknade ritningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett *reservationsanslag* av 150,000 kronor, att utgå under förutsättning att Haparanda stad utan ersättning eller förbehåll och med full

äganderätt till statsverket överlåter tomt för ändamålet, som av Kungl. Maj:t godkännes, samt till tomtgränsen låter framdraga erforderliga vatten-, avlopps- och elektriska ledningar.

18:o) Uppförande av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats m. m. Konstnärlig utsmyckning av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats. Kungl. Maj:t har (punkt 29, sid. 51—56 av nämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1938/39 anvisa dels till uppförande av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats m. m. ett reservationsanslag av 45,000 kronor; dels ock till konstnärlig utsmyckning av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats ett reservationsanslag av 2,000 kronor.

Genom beslut den 19 juni 1931 förordnade Kungl. Maj:t, att en sådan särskild skola, som omförmäles i kungörelsen den 20 juli 1925 (nr 351) angående bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn, skulle från och med läsåret 1931—32 tills vidare vara inrättad å Gotska Sandön. Skolan inrymdes i ett år 1893 uppfört kapell av timmer, vilket förutom gudstjänstlokal, jämväl begagnad som skolrum, innehöll ytterligare ett rum, avsett att vid förefallande behov tagas i anspråk såsom logement för arbetare eller skeppsbrutna. Detta kapell nedbrann den 22 januari 1934 till grunden. Undervisningen av barnen försiggår för närvarande i ett av fyrmästaren å platsen upplåtet rum i dennes bostad, för vilket han åtnjuter en gottgörelse, inklusive ersättning för uppvärmning, av 144 kronor för år. Lärarinnan vid lotsbarnskolan disponerar en lägenhet i en av fyrbiträdesbostäderna vid fyrplatsen. Denna lägenhet omfattar allenast ett bostadsrum med i kakelugnen inrymd spis.

Förslag föreligger nu om uppförande av en byggnad till ersättning för den nedbrunna.

Departementschefen har i ärendet yttrat följande:

För närvarande uppgår elevantalet i lotsskolan på Gotska Sandön till fem. Detta antal är visserligen ringa, men det synes likväl befogat att hålla skolan vid makt, enär en inackordering av barnen på Gotland skulle på grund av trafiksvårigheterna medföra, att de under största delen av året komme att tagas från hemmen. Det torde nämligen icke vara möjligt för dem att hemresa under jul- och påskloven. Humanitära skäl tala sålunda för att ifrågasätta barn erhålla sin undervisning på hemorten. Den nuvarande skolklokalen liksom även lärarinnans bostad är, vilket jag vid personligt besök på Gotska Sandön förvissat mig om, otillfredsställande för sitt ändamål. Härtill kommer, att den å ön bofasta befolkningen på grund av sitt isolerade läge i hög grad är i behov av en gudstjänstlokal, tillika samlingsal. För tillgodoseende av öbefolkningens intressen i nämnda avseenden synes därför en byggnad, som inrymmer lokaler för nu angivna ändamål, böra genom statsmakternas försorg komma till uppförande. Riksdagen har också ställt sig välvillig till tanken härpå.

Jag tillstyrker alltså, att medel åskas av riksdagen för uppförande av den ifrågasatta byggnaden å Gotska Sandön. Enligt vad jag under hand in-

hämtat från byggnadsstyrelsen äro emellertid de av myndigheterna förut uppgjorda kostnadskalkylerna på grund av numera inträdda prisstegringar icke längre hållbara. Kostnaden för det av lotsstyrelsen såsom alternativ II betecknade förslaget bör enligt vad från byggnadsstyrelsen under hand uppgivits beräknas till 52,000 kronor i stället för angivna 40,000 kronor. Skulle emellertid det till skolsalen anslutna korpartiet uteslutas ur förslaget, uppskattas kostnaden till 45,000 kronor. Då enligt min uppfattning byggnaden bör komma till utförande med uteslutande av nämnda korparti, uppskattar jag anslagsbehovet till 45,000 kronor. Av handlingarna framgår, att i detta belopp ingå jämväl vissa mindre kostnader för lös inredning. Dessa kostnader böra enligt min mening, i den mån de anses böra ankomma på statsverket, bestridas i annan ordning. Jag finner mig dock icke böra av denna anledning räkna med någon sänkning av nyssnämnda anslagsbelopp, vilket bör i riksstaten upptagas såsom reservationsanslag. Härutöver lär böra anvisas ett reservationsanslag av 2,000 kronor för konstnärlig utsmyckning av byggnaden. Anslagen torde kunna äskas å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond och den planerade byggnaden få preliminärt upptagas till redovisning å byggnadsstyrelsens delfond.

Erinras må, att i en vid 1937 års riksdag väckt motion hemställdes, att riksdagen måtte uppdraga åt Kungl. Maj:t att bemyndiga lotsstyrelsen att av det å riksstaten vid sidan av huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter taga i anspråk ett belopp av 40,000 kronor för uppförande av en byggnad på Gotska Sandön, inrymmande gudstjänst- och skollokalerna samt härbärge och lärarinnebostad i enlighet med år 1935 av lotsstyrelsen uppgjorda förslag och ritningar. Riksdagens statsutskott uttalade i sitt utlåtande nr 10/1937, punkten 48,

att vad i motionen anförts gäve vid handen, att de nuvarande gudstjänst- och skollokalerna m. m. å Gotska Sandön icke vore ordnade på tillfredsställande sätt. Behovet av ett bättre tillgodoseende av öbefolkningens intressen i förevarande avseende syntes vara i hög grad behjärtansvärt. Utskottet förutsatte emellertid, att Kungl. Maj:t skulle ägna den i motionen berörda frågan uppmärksamhet och efter närmare prövning för riksdagen framlägga förslag i ärendet. Vid sådant förhållande ansåge utskottet motionen icke för det dåvarande böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Riksdagen beslöt i enlighet med vad utskottet föreslagit.

Utskottet.

Utskottet har icke något att invända mot Kungl. Maj:ts föreliggande förslag och hemställer således,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Uppförande av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats m. m.* ett *reservationsanslag* av 45,000 kronor;

b) till *Konstnärlig utsmyckning av byggnad vid Gotska Sandöns fyrplats* ett *reservationsanslag* av 2,000 kronor.

Stockholm den 27 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Hansén*, *Asplund*, *Bergström*, *Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli*, *Andrén* och *Ström* i Lidköping; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Magnusson* i Skövde, *Strindlund*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Persson* i Falla, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Isacsson*, *Weijne* och *Erlander*.